



Na predvolivnem zborovanju v Ptuj je govoril kandidat tov. dr. Jože Potrč

Nad 1500 volivcem in volivkam iz Ptuja in okolice sta govorila v nedeljo, 19. t. m. na predvolivnem zborovanju v Ptuj na Kvedrovo trgu kandidat za poslanca v Zvezno skupščino tovariš dr. Jože Potrč, minister za znanost in kulturo pri vladi LRS, in podpredsednik Mariborskega oblasnega odbora tov. Franc Simonič.

Čim se je po otvoritvi zborovanja pojavil na govorniškem odru kandidat tov. dr. Jože Potrč, so mu volivci na pozdrav odgovorili z viharim ploskanjem in skandiranjem: »Tito-Partija« in »Bratstvo-enotnost«.



Kandidat tov. dr. Jože Potrč v po govoru po sestanku v Podlehniku

Minister za znanost in kulturo tovariš dr. Jože Potrč je bil rojen 3. aprila 1903 v Vintarovic pri Ptuj. Po končani gimnaziji se je leta 1922 vpisal na univerzo v Zagrebu, kjer se je leta 1924 priključil napredni mladini, ki se je borila proti velikosrbskemu imperializmu za nacionalno enakopravnost in ki je širila med dijaštvom napredne ideje. Od leta 1924 dalje ga je vzgajala Komunistična partija. Kot zavednega borca za pravice delovnega ljudstva ga je ves čas preganjala policija raznih protiljudskih režimov, ki ga je tudi večkrat zaprla. Od 1930. leta dalje je deloval kot zdravnik na vasi, se udeleževal vseh političnih akcij naprednega demokratičnega gibanja, ter bil zaradi tega med vojaško-kolonijsko diktaturo obsojen na dve leti zapora, konfiniran v domači občini in poslan v taborišče na Ivanjici. Kljub vsestranskim poklicni in politični delavnosti si je našel čas tudi še za znanstveno delo ter se je zlasti poglobljal v teorijo marksizma in leninizma in v biologijo.

Ob napadu nemškega fašizma na Jugoslavijo se je javil prostovoljno v bivošo jugoslovansko vojsko, bil zafet ter v taborišču skupaj z drugimi tovariši organiziral narodno osvobodilno gibanje. Po osvoboditvi je deloval v okrožnem odboru Osvobodilne fronte v Mariboru, pozneje pa v propagandni komisiji IOOF, kjer se je posvetil ideološki izgradnji kadrov. V Slovenskih gorah je bil izvoljen za ljudskega poslanca v skupščino Ljudske republike Slovenije.

Delovno ljudstvo iz ptujskega okraja ga želi imeti sedaj kot poslanca v Zvezno skupščino.

V začetnih besedah je kandidat tov. dr. Jože Potrč izročil pozdrave volivcem kandidata tov. Dušana Kvedra, generalistnata JA, ki zaradi velikih nalog na odgovornem vojaškem položaju ni mogel priti ponovno med volivce. V nadaljevanju govora je navezal misli volivcem na dogodke doma in v svetu, ki kažejo težave in uspehe naše borbe za socializem ter je z njimi povezal razvojno dogajanje v ptujskem okraju. Pogosto ga je med govorom prekinilo ploskanje in skandiranje tov. Titu, Partiji, bratstvu in enotnosti itd.

»Res je, kar je povedal,« so na koncu njegovega govora bile prve besede medsebojnih pogovorov med znanici in prijatelji na mestu zborovanja.

Mnogo važnih dogodkov med vojno in po osvoboditvi se je vrnilo volivcem v spomin, ko je tov. dr. Jože Potrč govoril o naporih reakcije po osvoboditvi za povrnilo na razmere stare Jugoslavije in o naporih Informbiroja po leta 1948, da bi odzvel narodom Jugoslavije gospodarsko in politično samostojnost, o popolnem razpadu reakcije, ki ne more dati nobenega organiziranega odpora ter ko je govoril o sedanjih sovražnih parolah o skorajšnji spremembi družbenega reda v Jugoslaviji itd. Volivci in volivke so ploskali, ko je tov. dr. Jože Potrč pojasnil, iz česa izvira sedanji videz nezadovoljstva delovnih ljudi in zakaj so bili delovni ljudje Jugoslavije po prvi svetovni vojni resnično nezadovoljni. Skandiranje »Tito-Partija« je zadržalo govornika, ko je volivcem pojasnil, zakaj za naše narode in podstvo ni bilo med vojno niti po vojni druge poti kot pol, ki je bila izbrana. »Živel maršal Tito« se je razleglo po trgu, ko je kandidat razložil, kako se reakcionarni sanjači ne zavedajo, da je težko vreti oblast izkoriščevalcev v kapitalističnih državah in da je hudo težje odzvati ljudstvu priborjeno oblast. Skandiranje se je ponovilo, ko je opisal, kako se je snoval skozi 20 let general-

štab naše borbe iz najboljših članov KP, sinov delavcev in kmetov. »Tito-Partija« se je razleglo iz stoterih grl, ko je tov. dr. Jože Potrč končal z opisom peščice odpadnikov iz KPJ, ki so na družbeno-koristnem delu priznali, da se odreajo, da bi bili agenti Informbiroja v borbi proti jugoslovanskemu ljudstvu in vodstvu, ker so spoznali zahrbitve nakane Informbiroja. S ploskanjem so volivci potrdili, da hočemo imeti tovarne, da nočemo trpeti pomanjkanja blaga, da hočemo izvesti petletko in da hočemo postati močna ter gospodarsko neodvisna država. Z uvo poznostjo so volivci sledili razlagi o važnosti elektrarn, o veličini graditve tovarne aluminija v Strnišču. Vse je ploskalo, ko je kandidat tov. dr. Jože Potrč prikazal važnost izobraženih delavcev v tovarnah, potrebo po večjem številu tehnikov in inženirjev ter strokovnih delavcev v novi Jugoslaviji. Razlago o pričevanju množice, o potrebi študija frontnih aktivistov ter pravičnega ravnanja pri raznih akcijah, so volivci sprejeli kot najno merilo za vse bodoče delo. Razumljiva jim je tudi borba naših narodov s tov. Titom na čelu za enakopravne odnose med velikimi in malimi državami. Informbirovska politika je sicer uplivala na preusmeritev naše zunanje trgovine, nikdar pa nas ne bo mogla prisiliti, da bi se odrekli naše svobode, 1.700.000 žrtev te vojne, tov. Tita naše petletke ter naše neodvisnosti. Mislimo s svojimi glavami ne samo zase, temveč za vse narode na svetu.

Med govorom o teh in drugih vprašanjih je kandidat tov. dr. Jože Potrč naštel vrsto dejstev in primerov iz vsega našega dosedanjega ustvarjanja. Po njegovih zaključnih besedah in vzkliki »Naj živi naša neodvisna domovina, nova FLRJ, naj živi naša ožja domovina Slovenija in naj živi maršal tov. Tito« se je razleglo po Kvedrovo trgu več minut trajajoče ploskanje in skandiranje »Mi smo Titovi, Tito je naš«.

Podpredsednik oblasnega odbora tov. Simonič Franc je imel kratek govor

Ko se je pojavil pred mikrofonom tov. Simonič Franc, so mu volivci odzdravili z viharim ploskanjem.

Govoril je o uspehih predvolivne kampanje. Odkrili smo naše hibe in slabosti, ki jih morajo prenašati naši delovni

ljudje zaradi nedovoljnega političnega dela med ljudstvom in zaradi večkrat nepravilnega izvajanja gospodarskih ukrepov na podeželju. Govoril je tudi o raz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Govor tov. Kardelja v Črnomlju

V soboto, 18. marca t. l., je v Črnomlju na velikem predvolivnem zborovanju govoril podpredsednik Zvezne vlade tovariš Edvard Kardelj. Uvodoma je izročil zborovalcem pozdrave tov. Tita, ki kandidira za dotični volivni okraj. Za tem je prikazal prispevek Bele Krajine v osvobodilni borbi in prešel na težko in naporno bitko, ki jo bijejo narodi Jugoslavije pod vodstvom tov. Tita za socializem, za položitev gospodarskih temeljev vsestranskega napredka in za ekonomsko neodvisnost naše države.

Udeležence zborovanja je spomnil, da je govoril pred šestimi in pol leti v septembru 1943 v osvobojenem Črnomlju, ki je kljub mnogim ofenzivam ostal svoboden. To je, kar se narodov Jugoslavije tiče, zelo poučno za nekatere, ki hočejo delati račun brez krčmarja, namreč brez jugoslovanskih narodov. To dejstvo je zelo poučno tudi za Kominform, ki se, kot izgleda, ne zaveda odločitve ogromne večine našega delovnega ljudstva že v času osvobodilne borbe, da bo vzelo usodo svoje domovine v svoje lastne roke in jo zgradilo po svoji lastni volji. Tov. Kardelj je o tem dejal:

Toda, če se je v času vojne ljudstvo s takim junaštvom borilo za pravico, da samo odloča na svojih tleh, za pravico, da si samo zgradi lepšo domovino, v kateri ne bo izkoriščanja človeka po človeku in ne zatiranja naroda po narodu, — ali ima kdo pravico misliti in pričakovati, da bo sedaj po vojni naše ljudstvo, bolj kakor v času vojne, voljno sprejeti kakršne koli tuje jerobe in guvernerje — naj si že bodo s katerega koli kraja sveta in s kakršnimi koli političnimi opravičevanji? Če je kdo tako mislil, se je seveda moral prepričati, da se je motil. Naše ljudstvo brani danes pravico, da samo odloča na svojih tleh prav tako odločno, kakor jo je branilo v času vojne; in sicer ne zato, ker naj bi bilo nacionalistično, kakor pišejo razni klevetniki, pač pa zato, ker hoče biti svobodno in enakopravno. A svoboda in samoodločanje narodov je neogibni pogoj vsake resnične demokracije in v današnjih časih tudi vsakega napredka socializma in človeštva sploh. Nacionalist in antidemokrat je tisti, ki ta princip gaži, ne pa tisti, ki ga brani.

Govorec o naši družbeni stvarnosti ter o težavah v naši graditvi je dejal:

Nova Jugoslavija, nova Slovenija ni več, kakor je bila stara — domovina za

nekaj desetstisočev izbranih, a zla mačeha za delovno ljudstvo, marveč je postala domovina za delovne ljudi in strog sodnik za vse tiste, ki se nočejo pobotati z dejstvom, da je v njej za vselej odzvonilo vsake vrste izkoriščevalcem, spekulantom in mnogoterim reakcionarnim mračnjakom ter sovražnikom enakopravnosti narodov in napredka človeštva. — Naše ljudstvo si res danes piše usodo samo in to morajo vzeti na znanje tudi vsi tisti, ki jim to ni všeč, bodisi da se nahajajo znotraj ali pa zunaj meje naše države!

Sedaj pa velja za nas vse, za naše delovno ljudstvo star ljudski pregovor: »Kakor si boš postlal, tako boš spal.«

Vi sami dobro veste, da ljudska revolucija sama po sebi še ne rešuje vseh težav za delovno ljudstvo. S tem, da je delovno ljudstvo vzelo oblast v svoje roke, so ustvarjeni šele politični pogoji za to, da bodo vsa bogastva naše domovine in vse delovne roke našega ljudstva dejansko uporabljene samo za korist ljudske skupnosti, ne pa tega ali onega izkoriščevalskega razreda. Toda obenem je takoj potrebno krenko zavijati roke, da se ustvarimo. Kdri gospodarske pogoje za dostojnejše in lepše življenje slehernega državljana. Če se ne bi z vso odločnostjo in z vsemi svojimi silami lotili te naloge, potem nam ne bi nič drugega ostalo, kot da živolarimo v zaostalosti in prepuščeni na milost in nemilost ekonomskemu izkoriščanju s strani inozemstva. Za tako žalostno usodo pa se mi v času vojne nismo borili in prepričan sem, da bi nihče od vas za nobeno ceno ne pristal, da se zadovoljimo s tako usodo. Čas je že, da narodi Jugoslavije vržejo s svojih pleč breme stoletne gospodarske in kulturne zaostalosti, ki so jim ga nadel nekdanji tuji gospodari, in da tudi oni postanejo lastniki nainaprednejših sodobnih kulturnih in tehničnih pridobitev človeštva. Brez tega bi bilo vsako besedičenje o lepši bodočnosti našega ljudstva maltenje prazne slame. Brez tega je nemogoče resničen razcvet socializma in socialistične demokracije, brez tega je nemogoče vsak resen napredek v razvoju naše narodne, socialistične kulture.

Vidite, tovariši in tovarišice, zato je Ljudska skupščina, ki ste jo vsi skupaj z ostalimi delovnimi ljudmi v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji izvolili 1945. leta, pred tremi leti enodušno sprejela pred-

log zvezne vlade o petletnem načrtu industrializacije in gospodarskega napredka Jugoslavije sploh. Kakor vodstvo Komunistične partije in ljudske fronte, s tovarišem Titom na čelu, tako so tudi izvoljeni ljudski poslanci takoj enodušno sklenili, da ne smemo in ne moremo ostati na pol poti, ampak da je potrebno nemudoma iti dalje, to se pravi, dalje k izgraditvi gospodarske osnove našega napredka. In tako smo se lotili velike naloge — uresničenja našega petletnega načrta, ki predstavlja odločilni in najtežji korak v premagovanju zaostalosti.

Tovariši in tovarišice! Vi vsi veste, da vam naše partijsko in državno vodstvo in posebej še tovariš Tito nikoli niso skrivali, da bo to težka naloga in da bo potreben marsikak težak napor in tudi marsikatera žrtev. Nam ta naloga nikakor ne more biti lahka. Razen svojih lastnih delovnih rok mi namreč nimamo nič, na kar bi se lahko naslonili. Toda to ni tako malo. Mi namreč dobro vemo, da so delovne roke našega ljudstva zlata vredne in če se one združijo v enotnem naporu, so one sposobne tudi gore premikati. In zato nas ni prav nič strah, ko pravimo, da se lahko zanesemo samo na svoje lastne sile.

Tov. Kardelj je nato nadaljeval o principih gospodarske pomoči industrijsko razvitih držav manj razvitim in o sodobni resničnosti v tem pogledu. Tudi odnosi med socialističnimi državami se ne razvijajo v smeri in v duhu principov enakopravnosti in vzajemne pomoči. Prav odnosov sovjetskega vodstva do Jugoslavije je najzgovornejši primer, kakršni bi ti odnosi ne smeli biti. Vodstva komunističnih partij v drugih deželah sestavljajo ljudje, ki so izgubili stik s svojim ljudstvom. Postali so poslušni birokrati, ki vestno izvršujejo postavljene naloge, ne vprašajo se pa, če so te v skladu z interesi napredka človeštva ter krepitve sil miru, demokracije in socializma. Naše vodstvo pa sestavljajo drugačni ljudje. To so ljudje, ki imajo za seboj dolgo trajno in trdo šolo revolucionarne borbe za pravice delavskega razreda in delovnega ljudstva sploh, za strmoglatenje kapitalizma, prvorborci za socialistično preobrazbo naše domovine. To so sinovi našega delovnega ljudstva, ki so se na čelu svojega ljudstva borili za svobodo in lepšo bodočnost.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Iz govora tovariša Borisa Kidriča

V nedeljo 20. marca t. l. je na predvolivnem zborovanju v Litostroju v Ljubljani govoril predsednik gospodarskega sveta FLRJ tovariš Boris Kidrič.

V govoru, ki ga je poslušalo več deset tisoč ljudi, je tov. Kidrič obravnaval najprej težave, na katere zadeva naše ljudstvo pri graditvi gospodarskih osnov socializma, nato pa je nadaljeval o razvoju industrijske proizvodnje in o perspektivi, ki jo v zvezi s tem imamo pred seboj. Ko je govoril o nekaterih pojavih, ki zadržujejo ali onemogočajo široko iniciativo naših delovnih ljudi, je pojasnil nekatere, tudi za ptujski okraj važne stvari v sledečem:

Preden preidem na obravnavanje nekaterih bistvenih stvari, ki jih je potrebno tudi na tem shodu poudariti, mislim, da moram spregovoriti nekoliko besed, ki naj pomagajo ločiti zrno od plevla. Ko grmimo proti birokratizmu in birokraciji, seveda nikakor ne mislimo, da se socialistično gospodarstvo in socialistična država lahko razvijata brez upravnega aparata. To bi bil smešen anarhizem, proti kateremu je svoje čase nastopil že Karl Marx. Ne gre torej za znanje potrebe po upravnem aparatu. Gre pa za jasno in odločno zahtevo naše Partije in našega delovnega ljudstva, da upravni aparat ne ovira iniciative najširših ljudskih plasti, temveč da vse intenzivneje podpira tako iniciativo in da dejansko pomaga vključevati v upravljanje države in gospodarstva vse širše in širše ljudske plasti. Gre torej za to, da naš upravni aparat funkcionira kot resnični organ samega delovnega ljudstva, ne pa kot oblast nad delovnim ljudstvom, v kar se je na žalost razvila birokracija Sovjetske zveze, odkoder tudi izvira njen revizionizem marksizma-leninizma. Gre končno za to, da nam aparat številčno ne narašča preko stvarne potrebe delovnega ljudstva samega, da nam ne obremenjuje resnične in neposredne proizvodnosti delovnih množic, da njegov številčni porast in organizacijski sistem ne dobi samostojne logike birokratske oblasti nad ljudstvom. Ko se torej bojujemo proti birokraciji in

birokratom, z ničemer ne ogrožamo tistih poštenih stvari delovnega ljudstva, socializma, naše Partije, predanih uslužbencev, ki z vso poštovanostjo, včasih dan in noč bodisi v gospodarstvu, bodisi v državnem aparatu delujejo za prosep naše gospodarske in državopolitične izgradnje. Nasprotno, resnična borba proti birokraciji in preštevilemu aparatu nam bo celo omogočila, da potrebujemo in stviri delovnega ljudstva predanemu uslužbencu tudi njegov materialni položaj primerno dvignemo, saj dobro vemo, da v tem pogledu še daleč niso vsepovsod ustvarjena pravila razmerja.

Ko torej grmimo proti birokraciji in birokratom, grmimo proti tistim pojavom, kjer se pozablja, da sme vesten uslužbenec in član upravnega aparata delati zgolj v interesu delovnega ljudstva in v nobenem drugem. Nastopamo proti tistim birokratom, ki so si začeli domišljati, da so na svojem področju vse, ustvarjalno ljudstvo pa da ni nič; a iniciativa delovnega ljudstva da se lahko nadomesti z birokratskim dekretom. Svoj boj zastojujemo proti birokratom, ki zavestno ali nezavestno dušijo iniciativo množice in posameznikov, njihovo konstruktivno kritiko in njeno svobodo. Borimo se za tako reorganizacijo upravnega aparata in za njeno decentralizacijo, ki bosta onemogočili, ne pa pospeševali rast birokracije in njene neodgovornosti pred ljudstvom ter zajamčili vse širšo in širšo ljudsko iniciativo spodaj. V tem pogledu z vso jasnostjo in odločnostjo nadaljujemo izrek Ivana Cankarja, ki je nekoč dejal, da bo prišel čas, ko našemu ljudstvu ne bosta vladala ne frak in ne talar. Frak in talar smo kraknovali vso strmo glavo v oblasti že pred petimi leti, a danes dodajamo, da ljudstvu birokrat ne bo vladal, kajti naše delovno ljudstvo si piše in si bo vse večne čase in še vse bolj svojo sodo pisalo samo, ker si je to pravico priborilo s potoki krvi in znoja.

Kaj nam je zlasti potrebno v borbi proti raznim pojavom birokracije, nezakonitosti in samovolje posameznih

funkcionarjev, ki so pozabili, kdo so in po čigavi volji so na svojem mestu?

Predvsem nam je potrebna široka iniciativa ljudskih množic, njihova dejanska kontrola in njihova ustvarjalna, konstruktivna kritika. Tovariši, mi se konstruktivne kritike ne bojimo! Prav tovariš Tito, vodja naše Partije in naših narodov, daje v vseh svojih govorih in izjavah jasn primer, kako je treba napake in njihove vzroke javno odkrivati, da bi jih popravili v korist naše skupnosti. Kakor je naša Partija vselej borbeno nastopala proti sovražnemu obrekovanju in destruktivnemu krizizmu, tako je naša Partija vselej pozivala in danes še zlasti poziva ljudske množice h konstruktivni kritiki. Konstruktivna kritika naj pomaga odpravljati napake, ki jih delajo razni organi naše ljudske oblasti. Le konstruktivna kritika jih res lahko odpravlja, kjer pa kritike ni, tam nastaja gnezdišče za porajanje ljudstvu odtujene birokracije, tam se posamezni očudjeni dobri funkcionarji, pa tudi celotni organi ljudske oblasti naravnost morajo izpriditi in birokratsko osmraditi.

Za konstruktivno kritiko je v okviru naše OF, naših sindikalnih organizacij, ljudskih odborov, zborov volivcev, delavskih svetov itd. — prostora dovolj. Treba jo je le pogumno pokretati, pa naj je to kakšnemu samovoljnemu birokratu prav ali ne!

Navedena v resnici licemerna lojalnost, hkrati pa kritičarstvo za voga lom in nasadanje vsem mogočim čenčam in najneverjetnejšim obrekovanjem — vse to, tovariši, spada v psihiologijo naše suženjske preteklosti, v psihiologijo hlapcev. V psihiologijo osvobodjenega ljudstva pa sodi odkritosrčna, moška in pogumna značajnost, načelnost, presodna kritika napak z namnom koristiti našim socialističnim smotrom, dosledna in neizprosna borba proti vsem sovražnikom ljudstva, obrekovalcem in panfilarjem.

Tov. Kidrič je nato govoril še o bratstvu in enotnosti naših narodov ter zaključil govor, ki ga je množica sprejela z odobravanjem in vzklikanjem.